

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R, M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Beslisnota Afrikastrategie

TER BESLISSING

Datum

22/05/2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.15419-31

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

23/05/20

Plandatum/Deadline Kamer

[datum]

Binnengekomen op

[datum]

Aanleiding

Na de behandeling en akkoord van de MR van 26 mei a.s. biedt u de Nederlandse Afrikastrategie aan aan de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met het aanbieden van de strategie aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De Afrikastrategie omvat een geïntegreerde visie op onze samenwerking met Afrika. Hiermee wil het kabinet, zoals aangegeven in het regeerakkoord, een gelijkwaardige economische ontwikkeling stimuleren, armoede verminderen, mensenrechten verbeteren en irreguliere migratie beperken.
- Naast aandacht voor de nieuwe geopolitieke realiteit besteedt de strategie aandacht migratiesamenwerking, duurzame toegang tot duurzaam gewonnen grondstoffen, terreur, klimaatverandering en het bereiken van de VN-ontwikkelingsdoelen.
- De strategie bouwt hierbij voort op de doelstellingen, thematische en geografische prioriteiten van het bestaande Nederlands beleid en brengt geen eigen financiële middelen mee. De Afrikastrategie put daarbij ruim uit deze bestaande beleidsdocumenten en hun uitvoeringskaders en wil daarmee coherentie in beleid expliciet bevorderen.
- Naast aandacht voor de nieuwe geopolitieke realiteit wil de strategie zich onverminderd blijven inzetten op het bereiken van de VN-ontwikkelingsdoelen en he bijdragen aan heldere bilaterale en Europese afspraken over migratiesamenwerking. Hetzelfde geldt voor onze inzet op duurzame toegang tot duurzaam gewonnen grondstoffen. Internationaal overeengekomen normen zullen een belangrijk kader zijn waarbinnen deze afspraken tot stand komen.
- De strategie omvat ook een actiegerichte agenda die visie en inzet vertaalt naar herkenbare acties op de korte, middellange en lange termijn.
- Deze Afrikastrategie is tot stand gekomen op basis van brede consultaties en verdiepende gesprekken met verschillende departementen, maatschappelijke partners, kennisinstellingen, bedrijven, diaspora, internationale organisaties

en overheden, in Nederland, in Europa en bovenal in Afrika zelf. Ook is gebruik gemaakt van het briefadvies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV).

- Conform de beleidslijn actieve openbaarmaking beslisnota's biedt deze beslisnota inzicht in de overwegingen, alternatieven, relevante feiten en dilemma's die tijdens de totstandkoming van de Afrikastrategie de revue zijn gepasseerd.

Datum

23/05/2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.15419-31

Toelichting

Hieronder zijn de belangrijkste beslispunten gedurende het proces toegelicht:

1. Een geïntegreerde brede buitenland visie
2. De planning
3. Externe consultaties
4. Uitgangspunten en accenten
5. Actie gerichte agenda

1. Een geïntegreerde brede buitenland visie

- In het regeerakkoord staat de concrete toezegging dat een gerichte Afrikastrategie geformuleerd zal worden. Deze strategie beoogt volgens het akkoord een gelijkwaardige economische ontwikkeling te stimuleren, armoede te verminderen, mensenrechten te verbeteren en irreguliere migratie te beperken.
- Hoewel de Afrikastrategie is opgenomen onder het BHOS-deel van het coalitieakkoord, heeft u samen besloten en opdracht gegeven tot een geïntegreerde strategie, waarbij alle dimensies van buitenlands beleid (geopolitiek, handel, OS, veiligheid, EU) worden meegenomen.
- Tevens is afgesproken dat het voornamelijk een strategie op hoofdlijnen zal zijn, gebaseerd op bestaande en nieuw te ontwikkelen beleidsstukken waarin deelonderwerpen in meer detail zijn of worden uitgewerkt.
- Eveneens is besloten dat de strategie het gehele continent zal omvatten, inclusief Noord-Afrika, en dat de strategie niet op landenniveau geschreven zal worden (daar zijn andere processen voor). Een regiospecifieke uitwerking bleek te veel overlap te hebben met de algemene tekst, waardoor de meerwaarde te beperkt was om uiteindelijk mee te nemen in de eindversie van de strategie.

2. De Planning

- Onder leiding van DAF/DAM is een taakgroep opgezet (met vertegenwoordigers van de 4 DG's) en een afstemmingsstructuur (met vertegenwoordigers van alle relevante directies binnen BZ) om de aangestelde co-auteurs te voeden voor de te schrijven strategie.
- Er is gekozen voor een strategiehORIZON van 10 jaar waarmee het synchroon loopt met de 10 jaren cyclus van de AU Agenda 2063 en de strategie ook complementair is aan de huidige BHOS-nota en andere strategieën (klimaat, gezondheid, grondstoffen, etc.).
- U ontving eind januari de conceptversie ten behoeve van verzending van de strategie in Q1 2023. U vroeg om duidelijke aanpassingen in de structuur en vooral om meer aandacht voor de impact van geopolitieke ontwikkelingen en het belang van migratie. Hiertoe is u een nieuwe outline

aangeboden op grond waarvan de eindversie van de strategie is geschreven.

Datum

23/05/2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.15419-31

3. De Consultaties

- In de maand augustus 2022 is breed kennis opgehaald bij kennispartners. Meer dan 100 kennisinstellingen in Nederland en Afrika zijn aangeschreven om op 8 verschillende onderwerpen kort en bondig hun visie te geven over de ontwikkelingen en prioriteiten voor de komende 10 jaar.
- Op grond van de ontvangen input hebben er verdiepende interne thematische sessies plaatsgevonden en is een eerste outline voor de strategie opgesteld en interdepartementaal besproken (september 2022).
- De eerste uitwerking van de strategie is opgeleverd in oktober 2022, waarna met maatschappelijke partners (sessie georganiseerd met Partos), bedrijven (inclusief sessie met VNO-NCW), diaspora, jongeren, internationale organisaties (o.a. UNDP en AdDB) in Nederland en in Afrika de inhoud getoetst is. Naast virtuele consultaties met Afrikaanse partners (inclusief een sessie met het Afrikaanse maatschappelijk middenveld) is ook in het kader van het afstemmen van de strategie een bezoek gebracht aan Algerije, Ethiopië (inclusief AU), Ivoorkust (inclusief AfDB), Kenia en Niger. U nam zelf deel aan de uitwisseling met Afrikaanse ambassadeurs op 5 december 2022 in Den Haag.
- Een nieuwe conceptversie van de Afrikastrategie is wederom besproken met de Afrikaanse ambassadeurs en de Nederlandse ambassadeurs in Afrika tijdens de ambassadeursconferentie op 28 maart 2023 in Den Haag.
- Deze brede consultaties konden rekenen op veel waardering op zowel vorm als inhoud en hebben zo mogelijk ook een goede relationele basis gelegd voor de toekomstige implementatie.

4. Uitgangspunten en accenten

- In de eerste outline is ingezet om Afrika door drie lenzen te bekijken. De eerste en overkoepelende lens was Afrika als gelijkwaardige partner met wederzijdse belangen. De tweede lens was Afrika als continent van de toekomst met mogelijke trends die van invloed zijn op de ontwikkelingen in Afrika zelf en als derde lens werd het belang van Afrika beschreven als stabiele buur, waarbij de stabiliteit en veiligheid van het continent ook een mogelijke impact heeft op Europa.
- Op grond van gesprekken met u is de lenzenbenadering losgelaten en is gelijkwaardigheid opgenomen als een van de horizontale uitgangspunten. U drong aan op meer aandacht voor migratie en mensenrechten en de Nederlandse belangen zouden duidelijker aangegeven kunnen worden. Als uitgangspunt werd ook het belang van de afstemming en samenwerking met de EU benoemd.
- Op grond van het gesprek en de tweede outline is meer accent gelegd op migratie en een betere balans gezocht tussen de Nederlandse en Afrikaanse belangen. Ook is extra gekeken naar de coherentie tussen de inzet van de verschillende beleidsinstrumenten.
- De tweede concept versie van de strategie is positief door u beiden ontvangen. U vroeg op grond van deze versie nog helderder en concreter aan te geven waar we op gaan focussen, met name met het oog op een veranderende geopolitieke wereld alsook voor hoe gelijkwaardigheid zich verhoudt tot het uitdragen van westerse normen en waarden. Ook de randvoorwaarden van investeringen in Afrika zijn nadrukkelijker benoemd.

De onderwerpen migratie en grondstoffen zijn explicieter op de agenda gezet.

Datum

23/05/2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.15419-31

5. Actiegerichte Agenda

- De actiegerichte agenda is toegevoegd n.a.v. een toezegging aan de Tweede Kamer tijdens de bespreking van de BHOS-begroting (november 2022). De actiegerichte agenda is bedoeld om te laten zien hoe de strategie op de korte termijn (horizon: kabinetsperiode), op de middellange (horizon: VN Agenda 2030) en op de lange termijn (horizon: voorbij aan 2030) verder wordt uitgewerkt. Er is besloten dat dit gaat om een specifiekere uitwerking van thematische beleidsdocumenten en hun uitvoeringskaders in de samenwerking met Afrika zonder daarbij volledigheid na te streven.
- De agenda omvat nu een representatieve selectie van in het oog springende acties, in multilateraal verband, via de EU of bilateraal. In sommige gevallen zijn specifieke regio's of landen benoemd. In alle gevallen geldt dat deze acties nader worden uitgewerkt in de uitvoering en worden meegenomen in de meerjarige landenstrategieën en jaarplannen.
- Er is tevens besloten dat de actiegerichte agenda niet bedoeld is als financierings- en monitoringsinstrument. Dat is namelijk onderdeel van de reguliere uitvoerings- en verantwoordingsmechanismen, waaronder de BZ- en BHOS-begrotingen en jaarverslagen.
- De Afrikastrategie heeft geen eigen budget, en alle acties worden gefinancierd en verantwoord vanuit het thematische beleid en de thematische budgetten waar de betreffende actie onder valt. De strategie wil daarmee een stapeling van beleid gericht op Afrika voorkomen.
- De Afrikastrategie en actieagenda zijn op meerdere momenten interdepartementaal afgestemd; de schriftelijke CoRIA werd op 4 mei jl. afgerond, waarna de strategie is besproken in de RDINEV van 16 mei jl.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

NVT